

Sammandrag

Skärgårdshavsprogrammet

– färdplan för vattenskydd inom jordbruket

Våren 2021 beslutade Sanna Marins regering att inleda Skärgårdshavsprogrammet vars syfte är att främja vattenskyddsåtgärderna i Skärgårdshavets avrinningsområde och sträva efter att få området struket från HELCOM:s hot spot-lista. Under Skärgårdshavsprogrammets första fas genomför man färdplansprojektet Skärgårdshavets hot spot (2021–2022) som administreras av NTM-centralen i Egentliga Finland. Projektet finansieras av miljöministeriet. I genomförandet deltar också MTK-Varsinais-Suomi, SLC Åboland, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, jord- och skogsbruksministeriet och arbets- och näringsministeriet.

Jordbrukets färdplan för Skärgårdshavets avrinningsområde anger åtgärder som är betydande för vattenskyddet och vars finansiering eller verksamhetsmodell fortfarande är bristande. Målet med färdplanen är att främja genomförandet av vattenskyddet inom jordbruket och schemalägga de åtgärder som bedömts vara de mest betydande inom Skärgårdshavets avrinningsområde. Som en del av färdplanen bedömer man kostnaderna för genomförandet av åtgärderna och åtgärdernas effekt på ärningsbelastningen på Skärgårdshavet som har en betydande inverkan på övergödningen. Färdplanen kompletterar de vattenskyddsåtgärder inom jordbruket som fastställts i åtgärdsprogrammet för vatten- och havsvården.

Färdplanen består av tio åtgärder som främjar vattenskyddet inom jordbruket. Åtgärder som på det effektivaste sättet minskar näringsbelastningen från jordbruket är att förbättra dräneringen av åkrar och jordmånens tillväxtförhållanden, öka användningen av jordförbättringsmedel, främja transporten av gödsel och öka åkrarnas vegetationstäckning samt rikta detta täcke till erosionskänsliga områden. Dessutom innehåller färdplanen åtgärder relaterade till finansieringsmodeller och informationsdelning, såsom att pröva och ta i bruk effektivitetsinvesteringar och samla information om vattenskyddet i avrinningsområdet. Vid sidan om vattenskydd inom jordbruket främjar färdplanen den cirkulära ekonomin och utnyttjandet av näringsämnen bland annat via åtgärder som gäller organiskt gödningsmedel, gödslingspraxis och utnyttjande av näringsämnen i havet.

Färdplanens åtgärder bildar en helhet vars omfattande och framgångsrika genomförande kan bidra till att minska den årliga näringsbelastningen på Skärgårdshavet med upp till 100 000 – 150 000 kilo. Ett omfattande genomförande av åtgärderna kräver uppskattningsvis cirka 100 miljoner euro.